C.N.S.A.S.
DIRECȚIA ARHIVĂ CENTRALĂ

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUD.BISTRIȚA-NĂSĂUD
- SECURITATE -

STRICT SECRET
Ex.nr.1

Sursa:"POPESCU"
0026/20.02.75, ora 19,30
Casa:"LILIACUL"
Participă: ind.1oo

NOTĂ INFORMATIVĂ

P = "POPESCU"
M = ind. 1oo

P.: In legătură cu Horvath: După o lungă pauză, s-au reluat activităţile culturale,întrerupte în primul rînd din motive de sănătate a băiatului care a fost operat,precum şi a soţiei care e şi ea bolnavă, iar un alt motiv este refuzul Bucureştiului de a include în programa activităţii culturale o piesă pe care am vrut s-o învăţăm noi.El s-a dus la Bucureşti şi a încercat să-i convingă pe cei care trebuia să a robe dar n-a reuşit.

M.: Cum îi spune la piesă ?

P.: Nu vă pot spune titlul exact. O să vi-l spun data viitoare.

M.: Ce probleme tratează ?

P.: E o piesă a unui scriitor maghiar, din Ungaria, care tratează cam aceleaşi probleme ca în piesa "Învăţătoarea" - problema pămîntului maghiar.

Cred că omul a căutat zile întregi pentru a găsi asemenea piesă. In piesă, scriitorul folosind cuvîntul "acasă", se referă la o comună din Ardeal. Deci aceeaşi problemă ca în "Învăţătoarea" tratată de un alt scriitor şi dintr-un alt unghi.

Neputînd include această piesă în repertoriu, s-a apucat să pregătească un program pentru 22 martie, sprijinit de Consiliul oamenilor muncii de naţionalitate maghiară. Aceasta este însă numai o mască. I-a spus lui BAKO să meargă la PORTIC,pentru ca PORTIC să vorbească cu Gălăţeanu directorul, în numele acestei organizaţii, ca să permită unor elevi să participe la program. Pe urmă a spus că renunţă la ideea asta, că nu-l mai amestecă şi pe Portic şi că ar fi bine să meargă BAKO direct la Gălăţeanu şi să-i spună că Consiliul oamenilor muncii de naţionalitate maghiară a hotărît să facă această seară şi că e nevoie de un nr.de elevi pentru repetiţii. "Nu mai are nici un sens să te duci la ăştia pentru că şi aşa Gălăţeanu o să creadă ceea ce spui tu, n-o să-l mai întrebe pe Portic" etc.

Deci el vorbeşte în numele acelei organizaţii, însă nici nu-i anunţă şi nici nu-i întreabă dacă e bine sau nu ceea ce fac, dacă acel program e corespunzător.

M.: Cunoaşteţi programul ?

P.: In primul rînd vor fi nişte dansuri maghiare,prezentate de elevi, apoi "de fermă" şi "Cununa de pe Someş" o să ne danseze un dans,că ne ajunge atîta, iar apoi o să includem cîteva piese scurte de MARTII MIHALY. Acum am

./.

C.N.S.A.S.
DIRECTIA ARHIVA CENTRALĂ

început să intrăm în activitate dar o să răsfoiesc eu programa ca să văd ce cuprinde.

M.: Să urmăriţi subtilităţile care ar putea exista.

P.: Desigur, o să văd unde pune mai mult decît e voie şi cum face acest lucru.

In legătură cu drumul de care vorbeam: Săptămîna viitoare, luni sau marţi, o să mergem împreună la dr.BOKOR. Opreîndu-l pe băiatul lui Horvath, Bokor şi cu el s-au apropiat mult. Bokor a spus că ar vrea să vină şi el acolo şi o să mergem luni sau marţi la Tg.Mureş. O să mergem la teatrul de acolo pentru că vrea să-şi aleagă material nou.

Ce v-am relatat pînă acum a fost în legătură cu progremul din 22 martie. Insă el preconizează să pună în scenă o nouă piesă de teatru şi s-a exprimat:"Ajutaţi-mă să caut ceva ca lumea pentru că din rahatul ăsta nu ştiu ce să aleg."

Am văzut acolo nişte piese editate de Miercurea-Ciuc, de Paul Everac, Süto Andraş şi încă vreo doi autori români,nu mai reţin. Zice:"D-le, pe ăştia mi-e şi ruşine să-i citesc, dar o să-mi dau osteneala şi eventual o să beau un pahar de vin ca să nu mi se facă greaţă cînd citesc acele piese.

Oameni de acest gen face el mereu. Dacă aş avea un microfon ca să înregistrez ce zice în asemenea ocazii...

M.: Eu o să analizez treaba aceasta şi în unele din aceste momente o să vi-l dau să-l ţineţi în buzunar.

P.: Implică şi un risc pentu că ei se dezlănţuie pe neaşteptate şi de obicei cînd i se aruncă o pastilă. Dacă însă e cineva acolo de care se teme, degeaba îi arunci pastila că nu se mai dezlănţuie.

Cam acestea ar fi problemele.

M.: Legat de Horvath, rămîne cu dv. să observaţi, fără să manifestaţi prea multă insistenţă, cum va decurge vizita la Tg.Mureş, care vor fi persoanele care vor manifesta "înţelegere" faţă de Horvath, care vor acorda sprijin şi în ce fel,cît de strînse sînt aceste raporturi între Horvath şi persoanele respective,la ce se angajează Horvath şi în ce calitate vorbeşte cu acele persoane,ce promisiuni le face, legat de activitatea lui culturală, ce probleme de ordin politic ridică în discuţii,dacă vorbeşte în numele naţionalităţii maghiare din Bistriţa,a conducerii intelectualilor din Bistriţa sau vorbeşte doar în numele său.

Deci aceste probleme trebuie să le observaţi,dar lăsînd lucrurile să decurgă cum le dă.Horvath cursul. Dv. eventual să aprobaţi ceea ce nu are un caracter vădit, duşmănos - probleme de activitate,iar întrebările pe care le puneţi să aibă caracterul unor neînţelegeri din partea dv. a ceea ce el vrea să facă, ca să-l determinaţi să dea nişte explicaţii.

De asemenea, să observaţi şi măsura în care Bokor este legat de el,măsura în care Horvath manifestă interes faţă de Bokor,dacă nu există o perspectivă de apropiere a relaţiilor dintre ei,măsura în care Bokor sprijină acţiunile şi planurile lui Horvath,măsura în care îl apreciază Bokor pe Horvath,să vedem dacă nu cumva Horvath,prin Bokor, ar vrea să pătrundă în rndul medicilor de naţionalitate maghiară din Bistriţa şi să-i atragă la activitatea culturală pe care o desfăşoară.

2 ex.
ex.1 la dos. nr. "Popescu"
ex. 2 s[illegible] 1 f.
Original[illegible]
RA/15[illegible]/75